ΚΩΔΙΚΑΣ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ

Εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της
«ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε.» την 28.09.2021

Σεπτέμβριος 2021

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή. 4
2. Οι Σχέσεις Μας με Συνεργάτες, Προμηθευτές, Υπεργολάβους, Πελάτες – Αναθέτοντες Φορείς και Εργαζόμενους: 5
3. Κανονιστική Συμμόρφωση. 7
4. Χρήση Πληροφοριών και Δεδομένων 8
5. Υγιής Ανταγωνισμός 9
6. Περιβαλλοντική Πολιτική 10
7. Αναφορές παραβίασης του Κώδικα 10
8. Ισχύς Κώδικα 10

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ..11

1. Εισαγωγή 13
2. Θεμιτές μορφές ανταγωνισμού-Θεμιτές μορφές συνεργασίας στο πλαίσιο δημοσίων διαγωνισμών. 14
2.1. Κοινοπραξίες ή Ενώσεις Εταιρειών 14
2.2. Υπεργολαβίες πριν και μετά την ανάδειξη αναδόχου 15
3. Οι βασικές απαγορευμένες πρακτικές 16
3.1. Γενικές απαγορεύσεις 16
3.1.1. Οριζόντιες και Κάθετες Συμπράξεις 16
3.1.2. Αποφάσεις Ενώσεων Επιχειρήσεων 17
3.1.3. Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης 18
3.2. Απαγορευμένες πρακτικές στο πλαίσιο διαγωνιστικών διαδικασιών 18
3.2.1. Χειραγώγηση προσφορών 19
3.2.2. Η κατανομή αγορών (market allocation). 21
3.2.3. Καθορισμός τιμών (Price fixing) 21
3.2.4. Περιορισμός προσφερόμενων ποσοτήτων 22
4. Κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης του Δικαίου του Ανταγωνισμού. 22
4.1. Ποινικές κυρώσεις 22
4.2. Αστικές Αξιώσεις τρίτων 22
4.3 Διοικητικά Πρόστιμα 23
5. Διεξαγωγή ερευνών από την Επιτροπή Ανταγωνισμού 23

6. Συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού.....24

6.1. Το Πρόγραμμα Επιείκειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Άρθρο 25 παρ. 8 του Ν. 3959/2011).....24

6.2. Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών (Άρθρο 25ᵅ του Ν. 3959/2011).....24

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ-

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ-ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ.....26

1. Ενέργειες σε περίπτωση επιτόπιου ελέγχου της Επιτροπής.....26

2. Ενέργειες σε περίπτωση υποψίας παράβασης.....28

3. Κατευθυντήριες γραμμές-Πρακτικές Συμβουλές για θεμιτές μορφές συνεργασίας (ένωσης/κοινοπραξίας/ υπεργολαβίας κ.ά.) στο πλαίσιο δημοσίων διαγωνισμών.....29

3.1 Γενικό πλαίσιο.....29

3.2 Ειδικότερες κατευθυντήριες οδηγίες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Εταιρείας με το δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.....30

1. Εισαγωγή.

1. Ο Κώδικας Δεοντολογίας (εφεξής «ο Κώδικας») υιοθετήθηκε από την εταιρεία με την επωνυμία «ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΤΗΜΑΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και το διακριτικό τίτλο «ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε.», (εφ' εξής «ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ») με την από 28.09.2021 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της.

2. Σκοπός του είναι να προωθήσει κανόνες βέλτιστων αρχών επιχειρηματικής ηθικής και συμπεριφοράς, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας και των δέκα (10) παγκόσμια αποδεκτών αρχών του Οικουμενικού Συμφώνου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών - ΟΗΕ (United Nations Global Compact), στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των συνθηκών εργασίας, του περιβάλλοντος και της καταπολέμησης της διαφθοράς[1].

Ο Κώδικας περιλαμβάνει τις θεμελιώδεις αρχές, τους κανόνες και τις αξίες που διαμορφώνουν το πλαίσιο των δραστηριοτήτων μας και καθορίζουν την καθημερινή συμπεριφορά και πρακτική των εργαζομένων της Εταιρείας μας και τον τρόπο με το οποίο υλοποιούνται οι επιχειρηματικές δραστηριότητες με τους πελάτες, προμηθευτές και συνεργάτες μας.

3. Σημειώνεται ότι ο Κώδικας δεν είναι εξαντλητικός και δεν περιλαμβάνει κάθε πιθανή περίπτωση, ώστε απαραίτητη καθίσταται ενδεχομένως η προηγούμενη καθοδήγηση από τον αρμόδιο Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης της Εταιρείας.

4. Επιπλέον επισημαίνεται ότι ο παρόν Κώδικας θα γνωστοποιείται σε όλους τους εργαζομένους κατά την πρόσληψη τους καθώς και ότι αυτός αναρτάται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας.

5. Η τήρηση του παρόντος Κώδικα Δεοντολογίας αποτελεί συλλογική ευθύνη του συνόλου του δυναμικού της Εταιρείας, περιλαμβανομένων όλων των υπαλλήλων, εργαζομένων με συμβάσεις μερικής απασχόλησης ή ορισμένου χρόνου, υπεργολάβων, προμηθευτών καθώς και των αντιπροσώπων και συνεργατών της Εταιρείας έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι τούτοι υιοθετούν και εφαρμόζουν τις βασικές αξίες και αρχές τις οποίες ο Κώδικας αποτυπώνει.

6. Η δράση μας διέπεται από εντιμότητα και ακεραιότητα, προασπίζοντας το συμφέρον της Εταιρείας πέρα από κάθε προσωπικό όφελος, προάγοντας τη διαφάνεια και την ανοικτή επικοινωνία βασιζόμενοι στις εξειδικευμένες γνώσεις μας και την πολυετή εμπειρία μας. Βασική αρχή μας είναι η συμμόρφωση με τους νόμους και τους κανονισμούς σε όλες τις χώρες στις οποίες δραστηριοποιούμαστε.

[1] https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles

Απευθυνόμαστε στον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης, καθώς και στους νομικούς συμβούλους της Εταιρείας, όταν απαιτείται.

Δεσμευόμαστε για την διασφάλιση της εμπιστευτικότητας με την ορθή χρήση και προστασία των πληροφοριών που αφορούν στην Εταιρεία, τους πελάτες, συνεργάτες, επενδυτές και υπαλλήλους μας και τη διαφύλαξη των σχετικών πληροφοριών.

Εκτιμούμε την ευελιξία, την καινοτομία και το επιχειρηματικό πνεύμα και αποδεχόμαστε τη διαφορετικότητα των απόψεων τις οποίες χρησιμοποιούμε με εποικοδομητικό και επαγγελματικό τρόπο, σεβόμενοι τις αρχές της ισότητας και αντικειμενικότητας,

Ενεργούμε υπεύθυνα με βάση τις κοινές μας αξίες και αναλαμβάνοντας τις ευθύνες των αποφάσεων και συμπεριφορών μας, μη ανταγωνιζόμενοι με αθέμιτους τρόπους, έναντι των ανταγωνιστών μας εφαρμόζοντας δίκαιες επαγγελματικές τακτικές.

Η δράση μας διέπεται από περιβαλλοντική και κοινωνική ευαισθησία, αναγνωρίζοντας την περιβαλλοντική και κοινωνική μας ευθύνη, προωθώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη και σεβόμενοι τους κανόνες Υγιεινής, Ασφαλείας & Προστασίας του Περιβάλλοντος.

2. Οι Σχέσεις Μας με Συνεργάτες, Προμηθευτές, Υπεργολάβους, Πελάτες – Αναθέτοντες Φορείς και Εργαζόμενους:

2.1. Εφαρμόζουμε κατάλληλες διαδικασίες και ελέγχους κατά την επιλογή ενός συνεργάτη, προμηθευτή ή υπεργολάβου προκειμένου να εξασφαλίσουμε την ακεραιότητα, ποιότητα, καταλληλότητα και αξιοπιστία του, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι τούτος συμφωνεί να συμμορφώνεται με τις αρχές της επιχειρηματικής ηθικής και συμπεριφοράς που υιοθετούμε ως Εταιρεία.

Γνωστοποιούμε τον Κώδικα προτού προβούμε σε σχετική σύναψη σύμβασης και ενημερώνουμε ότι τούτος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα μας.

Όλες οι συμφωνίες μας με τους προμηθευτές, τους συνεργάτες και Υπεργολάβους είναι έγγραφες και σύμφωνες με τη λογική του ανταγωνισμού και της αγοράς όπως καθορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

Οι εσωτερικές διαδικασίες διενεργούνται υπό συνθήκες διαφάνειας και αμεροληψίας.

2.2. Εφαρμόζουμε βέλτιστες πρακτικές και πρότυπα ηθικής και επαγγελματικής συμπεριφοράς σε όλες τις επαγγελματικές και επιχειρηματικές σχέσεις με τους Πελάτες μας και Αναθέτοντες Φορείς, ενεργώντας με επαγγελματική ακεραιότητα, εντιμότητα και συνέπεια, θέτοντας σε προτεραιότητα την ικανοποίηση των αναγκών των πελατών μας και επιδιώκοντας τη συνεχή βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών μας.

2.3. Στις σχέσεις μας με τους Εργαζόμενους, καλλιεργούμε ένα εταιρικό περιβάλλον που διέπεται από την αρχή της ισότητας και τον σεβασμό των ατομικών δικαιωμάτων καθώς επίσης και το σεβασμό στην διαφορετικότητα είτε ορατή, βάσει της ηλικίας, του φύλου, του γένους, της εθνικότητας και των σωματικών ικανοτήτων, είτε μη ορατή, βάσει της κουλτούρας, της θρησκείας, της οικογενειακή κατάστασης, της εμπειρίας και των απόψεων.

Συμπεριφερόμαστε με ισότιμο και δίκαιο τρόπο σε όλους τους υφιστάμενους εργαζόμενους και σε όσους αναζητούν εργασία στην Εταιρεία, διασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες ανάπτυξης και εξέλιξης.

Δεν ανεχόμαστε καμία μορφή διακρίσεων ή παρενόχλησης[2] στο χώρο εργασίας και ως εκ τούτου οφείλουμε να συμμορφωνόμαστε με την κείμενη νομοθεσία για την παροχή ίσων ευκαιριών στην απασχόληση, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με φαινόμενα διάκρισης, παρενόχλησης και προσβλητικής αντιμετώπισης.

Παρέχουμε ευκαιρίες ανάπτυξης ανάλογα με την απόδοση, τις ικανότητες και τις δεξιότητες του εκάστοτε εργαζομένου.

Αξιολογούμε την απόδοση των υφισταμένων μας με σκοπό να τους παρέχουμε την κατάλληλη καθοδήγηση και να καλλιεργήσουμε τις επαγγελματικές τους δεξιότητες.

Διασφαλίζουμε την τήρηση των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας καθώς και την διαρκή επιμόρφωση και εκπαίδευση μας στην εφαρμογή και υλοποίηση αυτών, κατά την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών και την πληροφόρηση των εργαζομένων για τον τρόπο αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών, διασφαλίζοντας την ετοιμότητά τους ως προς την παροχή πρώτων βοηθειών σε περίπτωση ατυχήματος.

Η εικόνα της Εταιρείας συνδέεται άμεσα με τη συμπεριφορά που επιδεικνύει ο κάθε Εργαζόμενος. Οι Εργαζόμενοι ενεργούν προς το βέλτιστο συμφέρον της Εταιρείας και εκφράζονται με συνέπεια ως προς τις αξίες της στην καθημερινή επαγγελματική συμπεριφορά, απέχοντας από δημοσιοποίηση πληροφοριών καθοιονδήποτε τρόπο για λογαριασμό της Εταιρείας, εκτός εάν έχουν λάβει προηγούμενη εξουσιοδότηση προς τούτο.

Μόνο εξουσιοδοτημένοι εκπρόσωποι της Εταιρείας, εντεταλμένοι να επικοινωνούν και να παρέχουν στοιχεία και πληροφορίες για την Εταιρεία, δύνανται να προβαίνουν σε δηλώσεις ή να παρέχουν στοιχεία και πληροφορίες.

Σε περίπτωση που έχει ζητηθεί η συνεργασία με δικαστικές αρχές, οι Εργαζόμενοι

[2] Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Υπουργική Απόφαση υπ' αριθ. 82063/2021(ΦΕΚ 5059/Β/1-11-2021)

συνεργάζονται πλήρως και πάντα σε συνεννόηση με τους νομικούς συμβούλους της Εταιρείας.

3. Κανονιστική Συμμόρφωση.

3.1 Σύγκρουση Συμφερόντων

Προασπίζουμε το συμφέρον της Εταιρείας και αποφεύγουμε συμπεριφορές που μπορεί να οδηγήσουν σε οποιασδήποτε μορφή σύγκρουσης συμφερόντων η οποία δύναται να υπονομεύσει την αξιοπιστία της, ακόμα και κατά τη διεξαγωγή προσωπικών και λοιπών δραστηριοτήτων που έχουμε εκτός Εταιρείας.

Γνωστοποιούμε στον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης ενδεχόμενες καταστάσεις σύγκρουσης συμφερόντων, μεταξύ των οποίων και οποιαδήποτε σχέση ή σημαντικό οικονομικό συμφέρον έχουμε οι ίδιοι ή στενά συγγενικά μας πρόσωπα, με πρόσωπα ή εταιρείες με τις οποίες η Εταιρεία μας συνεργάζεται ή ανταγωνίζεται.

3.2. Δωροδοκία & Διαφθορά.

Απαγορεύεται ρητά να προσφέρουμε ή να υποσχόμαστε ή να παρέχουμε οποιοδήποτε χρηματικό ή άλλο όφελος σε Δημόσιο Λειτουργό ή άλλο Δημόσιο φορέα ή/και τρίτο, καθώς και να ζητούμε ή λαμβάνουμε τέτοιο όφελος, με σκοπό την εξασφάλιση και διατήρηση εμπορικής συναλλαγής, την εξασφάλιση εμπορικού πλεονεκτήματος ή προνομιακής μεταχείρισης ή διευκόλυνσης. Η απαγόρευση ισχύει και για όλα τα πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό μας.

Η διάπραξη του αδικήματος της δωροδοκίας κατά την άσκηση των καθηκόντων ενδέχεται να επιφέρει αστική και ποινική ευθύνη σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και τη λύση της σχέσης εργασίας του διαπράττοντος με την Εταιρεία.

Οφείλουμε να αναφέρουμε στον αρμόδιο Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης όλα τα περιστατικά ενδεχόμενης δωροδοκίας ή καταστάσεις που θα μπορούσαν να εκθέσουν την Εταιρεία στον κίνδυνο της δωροδοκίας.

Οποιαδήποτε δωρεά ή χορηγία, η οποία προσφέρεται μόνο σε αναγνωρισμένους οργανισμούς κατόπιν σχετικής έρευνας, χωρίς να υπάρχει προσδοκία για απόκτηση επιχειρηματικού πλεονεκτήματος σε αντάλλαγματος, πρέπει να είναι διαφανής και να τεκμηριώνεται κατάλληλα.

3.3. Απάτη

Δεν επιτρέπουμε οποιαδήποτε μορφή απάτης και αναφέρουμε στον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης ενδεχόμενη πράξη ή παράλειψη προσώπου, το οποίο με

σκοπό να αποκομίσει το ίδιο ή τρίτος παράνομο περιουσιακό όφελος, αμέσως ή εμμέσως, όπως δύναμη, επιρροή, προαγωγή ή πριμοδοτήσεις σε βάρος της Εταιρείας, των κερδών της, των υπόλοιπων εργαζομένων, των προμηθευτών αλλά και των πελατών της, βλάπτει τους ανωτέρω.

4. Χρήση Πληροφοριών και Δεδομένων

4.1. Εμπιστευτικότητα και προστασία δεδομένων

Τηρούμε το απόρρητο κάθε εμπιστευτικής πληροφόρησης ως προς την επιχειρηματική δραστηριότητα της Εταιρείας και συγκεκριμένα κάθε μη δημόσιας οικονομικής, τεχνικής ή επιχειρηματικής πληροφορίας όπως είναι ενδεικτικά, οι διοικητικές διεργασίες και διαδικασίες, τα οργανωτικά θέματα, η τεχνογνωσία, τα επιχειρηματικά και χρηματοοικονομικά σχέδια, το κόστος, τα στοιχεία προσφορών για διαγωνισμούς, οι εργαζόμενοι, οι πελάτες και οι προμηθευτές. Παράλληλα, τηρούμε και την εμπιστευτικότητα των προσωπικών δεδομένων όλων των εργαζομένων καθώς και τα στοιχεία και τις πληροφορίες που τρίτοι μας εμπιστεύονται.

Η χρήση ή η δημοσίευση τέτοιων πληροφοριών απαγορεύεται, εκτός εάν υπάρχει σχετική έγκριση ή νομική υποχρέωση. Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις, ενημερώνουμε τον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης, προκειμένου να λάβουμε τη σχετική έγκριση για τη δημοσίευση.

4.2. Περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας

Διαχειριζόμαστε τα περιουσιακά στοιχεία και πόρους της Εταιρείας με υπευθυνότητα και τα χρησιμοποιούμε με κατάλληλο τρόπο και μόνο για τους προβλεπόμενους επιχειρηματικούς σκοπούς.

Στα περιουσιακά στοιχεία συγκαταλέγονται τόσο τα υλικά (εγκαταστάσεις, μηχανολογικός και λοιπός εξοπλισμός, υλικό και λογισμικό Η/Υ, έπιπλα κ.λπ.), όσο και τα άϋλα περιουσιακά στοιχεία (εμπορικά μυστικά, ευρεσιτεχνίες, εμπορικά σήματα, πνευματική ιδιοκτησία, πληροφορίες κλπ.), αλλά και τα περιουσιακά στοιχεία τρίτων. Επίσης, λίστες πελατών, υπεργολάβων ή προμηθευτών, πληροφορίες σε σχέση με συμβάσεις, τεχνικές ή εμπορικές πρακτικές, τεχνικές προσφορές στα πλαίσια διαγωνισμών ή μελέτες και γενικότερα όλα εκείνα τα στοιχεία και οι πληροφορίες στα οποία έχουμε πρόσβαση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων μας, αποτελούν περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας μας. Η υποχρέωση μας να προστατεύουμε τα ως άνω άϋλα περιουσιακά στοιχεία παραμένει ακόμη κι όταν αποχωρήσουμε από την Εταιρεία.

Τα συστήματα τηλεπικοινωνιών και τα εσωτερικά δίκτυα αποτελούν περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας και πρέπει να τα χρησιμοποιούμε αποκλειστικά και μόνο για την εκτέλεση της εργασίας μας. Η χρήση των συστημάτων αυτών για παράνομους σκοπούς, όπως για μετάδοση μηνυμάτων ρατσιστικού, σεξουαλικού ή παρενοχλητικού περιεχομένου απαγορεύεται.

Οφείλουμε να φυλάσσουμε με ασφάλεια τους σχετικούς κωδικούς πρόσβασης και να απέχουμε από οποιαδήποτε παράνομη αναπαραγωγή αντιγράφων του λογισμικού που χρησιμοποιείται από την Εταιρεία καθώς και από την παράνομη χρήση του εν λόγω λογισμικού.

4.3. Χρηματοοικονομική και μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση

Δεσμευόμαστε για την ακρίβεια των οικονομικών αναφορών καθώς και για την ορθή και ακριβή γνωστοποίηση των οικονομικών στοιχείων της Εταιρείας.

Όλες οι οικονομικές συναλλαγές της Εταιρείας μας καταγράφονται και δημοσιεύονται πάντα σε συμφωνία με τα γενικά αποδεκτά λογιστικά πρότυπα και αρχές ενώ τα λογιστικά αρχεία παρουσιάζουν με ορθό, τεκμηριωμένο και όχι παραπλανητικό τρόπο την φύση των συναλλαγών.

Παραθέτουμε έγκαιρα, αληθή στοιχεία που χαρακτηρίζονται από διαφάνεια, συνάφεια, περιεκτικότητα, αντικειμενικότητα και ορθότητα.

Θεωρούμε ότι η μη χρηματοοικονομική πληροφόρηση είναι κρίσιμο εργαλείο για τον διάλογο και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών.

Δεσμευόμαστε να υποβάλλουμε τακτικές εκθέσεις όσον αφορά στις μη χρηματοοικονομικές επιδόσεις μας, ακολουθώντας τα διεθνή πρότυπα και τις βέλτιστες πρακτικές, για τη διασφάλιση της διαφάνειας και για την οικοδόμηση κλίματος εμπιστοσύνης με όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς.

5. Υγιής Ανταγωνισμός

Διασφαλίζουμε ότι όλες οι δραστηριότητές μας διεξάγονται μέσα σε πλαίσια υγιούς και θεμιτού ανταγωνισμού και σε αυστηρή συμμόρφωση με το σύνολο της εφαρμοστέας νομοθεσίας.

Παραλείπουμε πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού και υλοποιούμε προγράμματα εκπαίδευσης και ελέγχους συμμόρφωσης σε περιοδική βάση. Διασφαλίζουμε ότι οι ενώσεις προσώπων στις οποίες συμμετέχουμε και συστήνονται έστω και προσωρινά για την ανάληψη μιας σύμβασης, θα δρουν πάντα σε συμμόρφωση με τους κανόνες περί ανταγωνισμού.

Σε κάθε περίπτωση αμφιβολίας σχετικά με τη νομιμότητα οποιασδήποτε επικοινωνίας, σύμβασης, εμπορικής πρακτικής ή δραστηριότητας, συμβουλευόμαστε τους νομικούς συμβούλους της εταιρείας.

6. Περιβαλλοντική Πολιτική

Δεσμευόμαστε για την πλήρη συμμόρφωση με το σύνολο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας συμπεριλαμβανομένης και της λήψης και διατήρησης όλων των αδειών και εγκρίσεων και περιβαλλοντικών πιστοποιήσεων που απαιτούνται για την επιχειρηματική μας δραστηριότητα, λειτουργώντας με απόλυτη υπευθυνότητα και σεβασμό προς το περιβάλλον και την κοινωνία.

7. Αναφορές παραβίασης του Κώδικα

Αναφέρουμε στον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης οποιοδήποτε περιστατικό που ενδέχεται να συνιστά παράβαση του παρόντος Κώδικα Δεοντολογίας, αναφέροντας σοβαρές παρατυπίες, παραλείψεις ή αξιόποινες πράξεις που υπέπεσαν στην αντίληψη μας και αφορούν εργαζόμενους ή εξωτερικούς συνεργάτες της Εταιρείας μας, διασφαλίζοντας παράλληλα την εμπιστευτικότητα των στοιχείων των ατόμων που υποβάλλουν τέτοιες αναφορές και την προστασία τους έναντι δυσμενούς αντιμετώπισης.

Οι αναφορές που υποβάλλονται δύνανται ενδεικτικά να περιλαμβάνουν περιστατικά κλοπής, υπεξαίρεσης, απάτης, απειλής, διαφθοράς, δωροδοκίας, παραπλανητικής παρουσίασης δεδομένων, παραβίασης απορρήτου, παραβίασης των πολιτικών της Εταιρείας, συκοφαντικής δυσφήμισης κ.ά.

8. Ισχύς Κώδικα

Ο παρών Κώδικας μας ισχύει έναντι όλων και δεσμεύει όλους, ανεξάρτητα από το χρόνο πρόσληψης εκάστου.

Ο Κώδικας Δεοντολογίας εγκρίθηκε και επικυρώθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 28.09.2021 και δύναται να τροποποιηθεί ή ακυρωθεί μόνον από αυτό.

Ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή ακυρώσεις θα γνωστοποιούνται ανάλογα και ο ισχύων Κώδικας θα βρίσκεται αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Εταιρείας *https://mesogeos.gr/* .

Η ισχύς του παρόντος Κώδικα αρχίζει άμεσα από την επικύρωσή του με απόφαση του ΔΣ της Εταιρείας.

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ο ελεύθερος ανταγωνισμός αποτελεί βασικό στοιχείο μίας ανοικτής οικονομίας της αγοράς. Ενισχύει τις οικονομικές επιδόσεις, προσφέρει στους καταναλωτές ένα ευρύτερο φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών καλύτερης ποιότητας και σε πιο ανταγωνιστικές τιμές, καθώς επίσης παρέχει σημαντικό κίνητρο για καινοτομία, τεχνολογική πρόοδο και αναζήτηση αποτελεσματικότερων μέσων παραγωγής, προς το συμφέρον των ίδιων των επιχειρήσεων, αλλά και των καταναλωτών.

Η Διοίκηση της ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε., έχοντας ως απόλυτη προτεραιότητά της την επιχειρηματική ηθική και προσβλέποντας στη δημιουργία συναλλακτικών σχέσεων, οι οποίες θα ερείδονται σε συγκεκριμένα ηθικά πρότυπα συμπεριφοράς, δηλώνει και με το παρόν μήνυμα την ακλόνητη προσήλωσή της στους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού, όπως αυτοί διαλαμβάνονται στις κείμενες διατάξεις κατά το ελληνικό και ενωσιακό δίκαιο. Ώστε αποτελεί θεμελιώδη κι αδιαπραγμάτευτη δέσμευση της Εταιρείας η συμμόρφωσή της με τους ανωτέρω κανόνες, καθώς και η λειτουργία της με αίσθημα ευθύνης, ακεραιότητας και συναλλακτικής ηθικής.

Στο παραπάνω πλαίσιο συντάχθηκε το παρόν Εγχειρίδιο, το οποίο περιλαμβάνει μια συνοπτική επισκόπηση των κανόνων του Ελληνικού και Ευρωπαϊκού Δικαίου του Ανταγωνισμού και κατευθυντήριες γραμμές – πρακτικές οδηγίες για τη διαχείριση ζητημάτων, τα οποία διέπονται από τους κανόνες αυτούς. Όλοι οι εργαζόμενοι και συνεργάτες της ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε., συμπεριλαμβανομένων όλων των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των ανώτατων στελεχών και προϊσταμένων της Εταιρείας, οφείλουν να τηρούν απαρέγκλιτα τη σχετική νομοθεσία και να ακολουθούν πιστά τις υποδείξεις του Εγχειριδίου, λαμβάνοντας υπόψη ότι οποιαδήποτε παραβίαση των διαδικασιών ή των κατευθυντήριων γραμμών θα αντιμετωπίζεται με αυστηρότητα.

Παρακαλώ όπως διαβάσετε προσεκτικά το παρόν Εγχειρίδιο σε περίπτωση δε απορίας, μη διστάσετε να απευθυνθείτε στον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης, στην ηλεκτρονική διεύθυνση fproiou@mesogeos.gr για περαιτέρω διευκρινίσεις.

Εκ μέρους της Διοίκησης

Διονύσιος Γεωργόπουλος

Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος

1. Εισαγωγή

Τι είναι δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού και ποιοι είναι οι βασικοί κανόνες.

Το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού αποτελείται από μία σειρά κανόνων που στοχεύουν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία της αγοράς και στο πλαίσιο αυτό τίθενται κάποιοι περιορισμοί στη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εντός της αγοράς. Ο αποτελεσματικός ανταγωνισμός συνιστά προϋπόθεση για τη λειτουργικότητα της οικονομίας της αγοράς που οδηγεί σε οφέλη για τους καταναλωτές (π.χ. χαμηλές τιμές, ανώτερη ποιότητα προϊόντων και καινοτομία) και στην προστασία της ελεύθερης κυκλοφορίας προϊόντων εντός του Ενιαίου Οικονομικού χώρου (ΕΟΧ).

Βασικό νομοθέτημα στην ελληνική έννομη τάξη για την προστασία του Ελεύθερου Ανταγωνισμού αποτελεί ο Ν. 3959/2011 ΦΕΚ Α 93/20.04.2011, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, και παράλληλα εφαρμόζονται οι ενωσιακοί κανόνες του ανταγωνισμού (άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι η ανεξάρτητη αρχή, στην οποία έχει ανατεθεί η αποκλειστική αρμοδιότητα εφαρμογής του Ν. 3959/2011. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αρμόδια για την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επιτροπή Ανταγωνισμού και Ευρωπαϊκή Επιτροπή ερευνούν και διώκουν αντι-ανταγωνιστικές συμπράξεις μεταξύ επιχειρήσεων (συμφωνίες, εναρμονισμένες πρακτικές και αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων) σε οριζόντιο και κάθετο επίπεδο της εφοδιαστικής αλυσίδας, καθώς και συμπεριφορές εταιρειών με δεσπόζουσα θέση στην αγορά οι οποίες είναι καταχρηστικές. Οι ερευνητικές τους εξουσίες είναι εξαιρετικά ευρείες, οι δε ελεγχόμενες εταιρείες, έχουν υποχρέωση συνεργασίας με αυτές. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εποπτεύει τη δράση επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων.

Η ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε. αποτελεί επιχείρηση κατά την έννοια της νομοθεσίας περί ελεύθερου ανταγωνισμού. Οι περί ανταγωνισμού κανόνες δεσμεύουν τόσο την Εταιρεία, όσο και τα στελέχη αυτής και τους υπαλλήλους και εργαζομένους σε αυτήν. Οι ενέργειες των τελευταίων αποδίδονται στην Εταιρεία.

Οποιαδήποτε επιχειρηματική ενέργεια της Εταιρείας που μπορεί να επηρεάσει τον ανταγωνισμό στην ελληνική επικράτεια ελέγχεται από την Ελληνική Επιτροπή Ανταγωνισμού ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού), ενώ για αντίστοιχες ενέργειες που μπορεί να επηρεάσουν

τον ανταγωνισμό σε οποιοδήποτε από τα κράτη του ΕΟΧ, ελέγχεται από τις κατά τόπο αρμόδιες Αρχές Ανταγωνισμού ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Γενική Διεύθυνση Ανταγωνισμού).

2. Θεμιτές μορφές ανταγωνισμού-Θεμιτές μορφές συνεργασίας στο πλαίσιο δημοσίων διαγωνισμών.

Καταρχάς προ πάσης άλλης ανάπτυξης, δέον καθίσταται λεχθεί ότι ο τρόπος λειτουργίας της αγοράς των δημοσίων διαγωνισμών προϋποθέτει σε πολλές περιπτώσεις τη συνεργασία μεταξύ ανταγωνιστών, προκειμένου να επιτευχθεί με τον βέλτιστο και αποτελεσματικότερο τρόπο η υλοποίηση του αντικειμένου της εκάστοτε σύμβασης. Τούτο προκύπτει από τις ίδιες τις προβλέψεις και τις σχετικές διατάξεις του Δικαίου του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, οι οποίες ουδόλως αναιρούν τη δυνατότητα σύναψης νομίμων συμφωνιών. Εξάλλου, η ισχύουσα νομοθεσία των δημοσίων συμβάσεων (Ν. 4412/2016) προβλέπει και ενισχύει τη συνεργασία, άλλως τη σύναψη συμφωνιών μεταξύ ανταγωνιστικών εταιρειών, είτε με την μορφή ενώσεως ή και κοινοπραξίας είτε με τη μορφή εργολαβιών.

Ειδικότερα, θεμιτή συνεργασία υπάρχει όταν δύο εταιρείες συγκεντρώνουν τους πόρους και τις ικανότητές τους για αντικειμενικά αιτιολογημένους επιχειρηματικούς σκοπούς, προκειμένου να υποβάλουν ανοιχτά κοινή προσφορά για μία σύμβαση, ή για να συζητήσουν τη σύναψη υπεργολαβίας.

Σε κάθε περίπτωση, κατά τη διάρκεια συζητήσεων μεταξύ ανταγωνιστών για τη σύναψη συνεργασίας πρέπει να λαμβάνονται κατά το εφικτό μέτρο τα κατάλληλα μέτρα για τον περιορισμό της ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών, για παράδειγμα σχετικά με στρατηγικές κινήσεις, τιμές, κόστη κλπ. Οι δε εταιρείες οφείλουν να απέχουν από συζητήσεις σχετικά με τυχόν πρόθεσή τους να υποβάλουν αυτοτελή προσφορά δυνάμενη αμέσως ή εμμέσως να επηρεάσει το περιεχόμενο ανταγωνιστικής προσφοράς.

Η συμμετοχή της Εταιρείας σε Κοινοπραξίες ή/και Υπεργολαβίες είναι εφικτή εφόσον τηρούνται οι εξής βασικές προϋποθέσεις:

2.1. Κοινοπραξίες ή Ενώσεις Εταιρειών

Σύμφωνα με τη νομοθεσία δημοσίων συμβάσεων, οι εργοληπτικές επιχειρήσεις γίνονται δεκτές στις δημοπρασίες και σε μορφή κοινοπραξίας ή ένωσης με άλλες εταιρείες. Η κοινοπραξία ή η ένωση οικονομικών φορέων υποβάλλει κοινή προσφορά, η οποία

υπογράφεται υποχρεωτικά, είτε από όλους τους οικονομικούς φορείς που αποτελούν την κοινοπραξία/ένωση, είτε από κοινό εκπρόσωπό τους νομίμως εξουσιοδοτημένο. Στην προσφορά απαραιτήτως πρέπει να προσδιορίζεται η έκταση και το είδος της συμμετοχής του (συμπεριλαμβανομένης της κατανομής αμοιβής μεταξύ τους) κάθε μέλους της ένωσης/κοινοπραξίας, καθώς και ο εκπρόσωπος/συντονιστής αυτής.

2.2. Υπεργολαβίες πριν και μετά την ανάδειξη αναδόχου

Ως υπεργολαβία ορίζεται η εξ επαχθούς αιτίας σύμβαση μίσθωσης έργου, δια της οποίας ο (υποψήφιος) ανάδοχος σύμβασης αναλαμβάνει νομικές δεσμεύσεις έναντι άλλων νομικών ή φυσικών προσώπων, μη συνδεόμενων με τον εργοδότη με νομικό δεσμό και με σκοπό την εκτέλεση μέρους της σύμβασης[3].

Ως προς την υπεργολαβία πριν την ανάδειξη αναδόχου, σύμφωνα με τη νομοθεσία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων[4], στα έγγραφα της σύμβασης, η αναθέτουσα αρχή ζητάει από τον προσφέροντα να αναφέρει στην προσφορά του το τμήμα της σύμβασης που προτίθεται να αναθέσει υπό μορφή υπεργολαβίας σε τρίτους, καθώς και τους υπεργολάβους που προτείνει.

Ως προς την υπεργολαβία μετά την ανάδειξη αναδόχου, σύμφωνα με τη νομοθεσία ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων[5], όταν συνάπτεται σύμβαση υπεργολαβίας μεταξύ του αναδόχου δημόσιου έργου και άλλης εργοληπτικής επιχείρησης, για την κατασκευή μέρους του έργου που έχει αναληφθεί από τον ανάδοχο, ο υπεργολάβος θεωρείται εγκεκριμένος, μετά από έγκριση του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής εφόσον (α) ο υπεργολάβος έχει τα προσόντα που απαιτούνται για την εκτέλεση του τμήματος του έργου που αναλαμβάνει μέσω της υπεργολαβίας και (β) ο ανάδοχος, πριν από την εγκατάσταση του υπεργολάβου στο έργο έχει γνωστοποιήσει στον κύριο του έργου ή στο φορέα κατασκευής τη σύμβαση υπεργολαβίας.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της σύμβασης ο ανάδοχος οφείλει να προσκομίσει την υπεργολαβική σύμβαση. Η Διευθύνουσα Υπηρεσία μπορεί να χορηγήσει προθεσμία στον ανάδοχο και κατ' αίτησή του, για την προσκόμιση της υπεργολαβικής σύμβασης με τον αρχικώς προταθέντα υπεργολάβο ή άλλον που διαθέτει τα αναγκαία κατά την κρίση της υπηρεσίας αυτής προσόντα, εφόσον συντρέχει σοβαρός λόγος.

[3] Κατευθυντήρια Οδηγία 10/2015 της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων.
[4] Ν. 4412/2016 αρ. 58 «Υπεργολαβία» (άρθρο 71 παρ. 2 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ).
[5] Ν. 4412/2016 αρ. 165 «Υπεργολαβία κατά την εκτέλεση - Εγκεκριμένος υπεργολάβος - Κατασκευαστική κοινοπραξία» και 166 «Όροι και διαδικασία υπεργολαβίας».

Για την αναγνώριση υπεργολάβου ως εγκεκριμένου, υποβάλλεται στη Διευθύνουσα Υπηρεσία κοινή αίτηση του αναδόχου και του υπεργολάβου μαζί με πρωτότυπο συμφωνητικό και φάκελο δικαιολογητικών. Στο συμφωνητικό της υπεργολαβίας πρέπει να αναφέρονται συγκεκριμένα οι εργασίες ή το μέρος του έργου που αναλαμβάνει ο υπεργολάβος, καθώς και η αξία της σύμβασης υπεργολαβίας.

Τα ανωτέρω δεν αφορούν περιπτώσεις υπεργολαβικών συμβάσεων κατά τις οποίες ο υπεργολάβος δεν είναι εργοληπτική επιχείρηση εγγεγραμμένη στο ΜΕΕΠ.

3. Οι βασικές απαγορευμένες πρακτικές

3.1. Γενικές απαγορεύσεις

3.1.1. Οριζόντιες και Κάθετες Συμπράξεις

Ο Νόμος περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού (Ν. 3959/2011[6]) απαγορεύει συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων και αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην αγορά.

Η έννοια της συμφωνίας περιλαμβάνει κάθε έκφραση της κοινής βούλησης επιχειρήσεων, γραπτή/ προφορική/ υπογεγραμμένη ή μη/ δεσμευτική ή μη/ «συμφωνίες κυρίων»/ ατελείς συνεννοήσεις.

Η έννοια της «εναρμονισμένης πρακτικής» περιλαμβάνει κάθε άμεση ή έμμεση επαφή που οδηγεί σε συντονισμό, ακόμα και σιωπηρό (π.χ. διαπραγματεύσεις που δεν καταλήγουν σε συμφωνία με ανταλλαγή ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών). Η ύπαρξη παράνομης σύμπραξης αρκεί να συνάγεται από πλέγμα συμπτώσεων και ενδείξεων και δεν απαιτείται η προηγούμενη εφαρμογή της στην πράξη. Για τη στοιχειοθέτηση παράβασης δεν απαιτείται αντι-ανταγωνιστική πρόθεση.

Οριζόντια μυστική σύμπραξη - καρτέλ (η βαρύτερη μορφή αντι-ανταγωνιστικής συμπεριφοράς) υφίσταται όταν οι επιχειρήσεις οι οποίες είναι πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές, συμφωνούν να δράσουν από κοινού στην αγορά, αντί να ανταγωνίζονται η μία την άλλη. Οι παραβατικές συμπεριφορές έχουν συνήθως τη μορφή συνεννοήσεων ή συμφωνιών: α) καθορισμού τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, β) περιορισμού ή ελέγχου της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων, γ) κατανομής των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού, δ) εφαρμογής στο εμπόριο άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές

[6] Ν. 3959/2011 αρ. 1 «Απαγορευμένες Συμπράξεις».

ή ε) εξάρτησης της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, πρόσθετων παροχών, οι οποίες δε συνδέονται με το αντικείμενο των συγκεκριμένων συμβάσεων. Για παράδειγμα, η συμφωνία μεταξύ δύο εργοληπτικών επιχειρήσεων να κατανείμουν μεταξύ τους την αγορά ή να υποβάλουν προσυμφωνημένη προσφορά σε συγκεκριμένους διαγωνισμούς συνιστά παράνομη οριζόντια σύμπραξη.

Κάθετες συμπράξεις είναι οι συμφωνίες ή εναρμονισμένες πρακτικές που συνάπτονται μεταξύ δύο ή περισσότερων επιχειρήσεων, οι οποίες δεν είναι ανταγωνίστριες, αλλά κάθε μία εκ των οποίων δραστηριοποιείται, για τους σκοπούς της συμφωνίας ή της εναρμονισμένης πρακτικής, σε διαφορετικό επίπεδο της αλυσίδας παραγωγής ή διανομής, και που αφορούν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τα μέρη μπορούν να προμηθεύονται, να πωλούν ή να μεταπωλούν ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες. Θεωρούνται συμπράξεις αυξημένης σοβαρότητας όσες περιλαμβάνουν περιορισμούς: ως προς τον καθορισμό τιμών, ως προς την περιοχή πώλησης των προϊόντων ή υπηρεσιών - με ορισμένες εξαιρέσεις -, των ενεργητικών ή παθητικών πωλήσεων σε τελικούς χρήστες από τα μέλη ενός επιλεκτικού συστήματος διανομής που δραστηριοποιούνται στο επίπεδο της λιανικής πώλησης, των αμοιβαίων προμηθειών μεταξύ διανομέων στο πλαίσιο συστήματος επιλεκτικής διανομής. Για παράδειγμα, η συμφωνία μεταξύ μιας εργοληπτικής επιχείρησης και των προμηθευτών της (π.χ. τσιμέντο, μηχανήματα, σίδερα) με το ως άνω περιεχόμενο θα μπορούσε να θεωρηθεί κάθετη σύμπραξη.

Κατ᾽ εξαίρεση, επιτρέπονται συμφωνίες (οριζόντιες ή κάθετες), αποφάσεις και εναρμονισμένες πρακτικές, οι οποίες σωρευτικά: α) συμβάλλουν στη βελτίωση της παραγωγής ή της διανομής των προϊόντων ή στην προώθηση της τεχνικής ή οικονομικής προόδου, β) εξασφαλίζουν συγχρόνως στους καταναλωτές εύλογο τμήμα από το όφελος που προκύπτει, γ) δεν επιβάλλουν στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις περιορισμούς μη απαραίτητους για την επίτευξη των στόχων αυτών και δ) δεν παρέχουν τη δυνατότητα κατάργησης του ανταγωνισμού ή κατάργησης αυτού σε σημαντικό τμήμα της σχετικής αγοράς.

3.1.2. Αποφάσεις Ενώσεων Επιχειρήσεων

Επισημαίνεται ότι οι ενώσεις επιχειρήσεων υπόκεινται στους ίδιους κανόνες ανταγωνισμού που ισχύουν για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις[7]. Ο χαρακτηρισμός της απόφασης μιας ένωσης επιχειρήσεων ως αντι-ανταγωνιστικής εξαρτάται από το εάν μπορεί να περιορίσει τον ανταγωνισμό, οπότε και απαγορεύεται, ανεξαρτήτως της μορφής που έχει (κανονισμοί, ρήτρες καταστατικού, οδηγίες, εγκύκλιοι, απλές

[7] Βλ. σχετικά τον Οδηγό της Επιτροπής Ανταγωνισμού για ενώσεις επιχειρήσεων, στην ιστοσελίδα https://www.epant.gr/enimerosi/dimosieyseis/odigoi/item/569-odigos-gia-enoseis-epixeiriseon.html.

συστάσεις).

Συζητήσεις, επαφές, κάθε είδους επίσημη ή ανεπίσημη επικοινωνία και εν γένει κάθε ανταλλαγή πληροφοριών και διατύπωση σχολίων στο πλαίσιο ενώσεων επιχειρήσεων απαγορεύεται να αφορούν εμπιστευτικές και «εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες» (τιμές, κόστη, επιχειρηματικές στρατηγικές και προθέσεις)

Μπορούν καταρχήν να συζητηθούν στο πλαίσιο ενώσεων επιχειρήσεων: γενικές και μη εξατομικευμένες πληροφορίες αναφορικά με τη δομή της αγοράς, τις εξελίξεις και τις συνθήκες που επικρατούν σε αυτήν εφόσον δεν καταλήγουν σε κοινά συμπεράσματα ως προς τη στρατηγική και τη μελλοντική συμπεριφορά των μελών της ένωσης, η ανάγκη τροποποιήσεων στο ρυθμιστικό πλαίσιο, πρωτοβουλίες για την προώθηση των συμφερόντων του κλάδου ενώπιον των αρμοδίων οργάνων *(lobbying).*

3.1.3. Κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης

Μια επιχείρηση που βρίσκεται σε θέση ισχύος σε μια συγκεκριμένη αγορά μπορεί να βλάψει τον ανταγωνισμό. Το να βρίσκεται μια επιχείρηση σε θέση ισχύος δεν βλάπτει από μόνο του τον ανταγωνισμό, αλλά αν εκμεταλλεύεται το γεγονός αυτό για να εξαλείψει τον ανταγωνισμό, τότε μιλάμε για κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης της.

Αυτό συμβαίνει όταν, για παράδειγμα, μια επιχείρηση: χρεώνει παράλογα υψηλές τιμές, αποσπά πελάτες από μικρούς ανταγωνιστές της εφαρμόζοντας τεχνητά χαμηλές τιμές τις οποίες δεν μπορούν αυτοί να ανταγωνιστούν, δημιουργεί εμπόδια στους ανταγωνιστές της στη συγκεκριμένη ή σε άλλη σχετική αγορά, αναγκάζοντας τους καταναλωτές να αγοράζουν προϊόν που συνδέεται τεχνητά με άλλο δημοφιλέστερο, μεγάλης ζήτησης προϊόν, αρνείται να προμηθεύει ορισμένους πελάτες ή προσφέρει ειδικές εκπτώσεις σε πελάτες που αγοράζουν όλες ή τις περισσότερες προμήθειες τους από τη συγκεκριμένη επιχείρηση, εξαρτά την πώληση συγκεκριμένου προϊόντος από την πώληση ενός άλλου προϊόντος.

3.2. Απαγορευμένες πρακτικές στο πλαίσιο διαγωνιστικών διαδικασιών

Ειδικότερα ως προς τις διαδικασίες υποβολής προσφορών σε δημόσιους και ιδιωτικούς διαγωνισμούς, νόθευση της διαγωνιστικής διαδικασίας και του ανταγωνισμού προκύπτει όταν επιχειρήσεις οι οποίες, υπό κανονικές συνθήκες αναμένεται να δρουν ανταγωνιστικά μεταξύ τους εναρμονίζουν την συμπεριφορά τους ως προς την υποβολή προσφοράς σε διαγωνιστική διαδικασία Η συμπαιγνία σε διαδικασίες υποβολής προσφορών δύναται να λάβει διάφορες μορφές. Όλες όμως έχουν ως κοινό στόχο την παρακώλυση των

προσπαθειών της εκάστοτε αναθέτουσας αρχής να προμηθεύεται προϊόντα και υπηρεσίες στη χαμηλότερη δυνατή τιμή.[8]

Στο πλαίσιο μιας διαγωνιστικής διαδικασίας συνήθως εμφανίζονται τέσσερις βασικές μορφές απαγορευμένης συμπαιγνιακής συμπεριφοράς: η χειραγώγηση προσφορών, η κατανομή αγορών/ πελατών, ο καθορισμός τιμών και ο περιορισμός των προσφερόμενων ποσοτήτων.

Οι ως άνω πρακτικές δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενες, αλλά δύνανται να λειτουργούν συνδυαστικά. Ενδεικτικά αναφέρονται οι κατωτέρω συνήθεις παράνομες συμπεριφορές/ πρακτικές νόθευσης του ελεύθερου ανταγωνισμού. Αναλυτικά:

3.2.1. Χειραγώγηση προσφορών

Το δίκαιο του ελεύθερου ανταγωνισμού απαγορεύει την χειραγώγηση προσφορών διαγωνισμού ή υποβολή προσυνεννοημένων προσφορών. Έτσι, απαγορεύεται υποψήφιοι προμηθευτές να συμφωνούν εκ των προτέρων για το ποιος θα είναι ο επιτυχών ανάδοχος, ακυρώνοντας με αυτόν τον τρόπο τον ανταγωνισμό μεταξύ των μελών της συμπαιγνίας. Οι κυριότερες απαγορευμένες πρακτικές που χρησιμοποιούνται για τη νόθευση διαγωνισμών μέσω της χειραγώγησης προσφορών είναι οι εξής:

α) Υποβολή εικονικής προσφοράς/ προσφοράς κάλυψης *μετά από συμφωνία με ανταγωνιστές (complementary bidding or covering bidding):*

Πρόκειται για πρακτική στο πλαίσιο της οποίας οι ανταγωνιστές προσυμφωνούν το «νικητή» ορισμένης διαγωνιστικής διαδικασίας και παράλληλα συμφωνούν να υποβάλουν οικονομικές προσφορές οι οποίες είναι είτε πολύ υψηλές, είτε δεν πληρούν τα κριτήρια του διαγωνισμού, ή είναι απαράδεκτες, προκειμένου να αποκλειστούν από το διαγωνισμό. Αυτή η πρακτική αποσκοπεί στη δημιουργία της εντύπωσης ότι ο διαγωνισμός είναι ανοικτός και ανταγωνιστικός μολονότι στην πραγματικότητα οι συμμετέχοντες έχουν προσυμφωνήσει τον «νικητή», συνήθως σε μια διογκωμένη τιμή, η οποία συνεπάγεται οικονομικά οφέλη για όλους τους ανταγωνιστές.

β) Υποβολή προσφορών εκ περιτροπής μετά από συμφωνία με ανταγωνιστές *(bid rotation):*

Πρόκειται για συμφωνία μεταξύ των ανταγωνιστών να συμμετέχουν εκ περιτροπής σε διαγωνισμούς προκείμενου να «μοιράσουν» τους διαγωνισμούς μεταξύ τους. Οι συμμετέχουσες στην σύμπραξη επιχειρήσεις υποβάλλουν προσφορές σε διαγωνιστικές διαδικασίες συμφωνούν, ωστόσο, να καθίστανται εκ περιτροπής μειοδότες (ήτοι υποβάλλοντας εκ περιτροπής τη χαμηλότερη οικονομικοτεχνική

[8] Βλ. σχετικά τον Οδηγό της Επιτροπής Ανταγωνισμού για Αναθέτουσες Αρχές στην ιστοσελίδα https://www.epant.gr/enimerosi/dimosieyseis/odigoi/item/570-odigos-gia-anathetouses-arxes.html.

προσφορά). Το «μοίρασμα» των διαγωνισμών μπορεί να βασίζεται σε διάφορα κριτήρια όπως το μέγεθος του έργου, το μέγεθος του συμμετέχοντα, την τοποθεσία των έργων, ή απλά μια χρονολογική σειρά.. Για παράδειγμα, οι συμπράττουσες εταιρείες μπορεί να επιλέξουν να κατανείμουν σε κάθε εταιρεία ίση χρηματική αξία από μία συγκεκριμένη ομάδα συμβάσεων ή να κατανείμουν ποσότητες που αντιστοιχούν στο μέγεθος της κάθε εταιρίας.

γ) Αποχή υποβολής προσφορών μετά από συμφωνία με ανταγωνιστές *(bid suppression)*

Πρόκειται για πρακτική σύμφωνα με την οποία επιχειρήσεις οι οποίες αναμένεται να συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες είτε δεν υποβάλλουν τελικά προσφορά είτε αποσύρουν την προσφορά τους προκειμένου να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στον προκαθορισμένο από τα μέλη της συμπαιγνίας υποψήφιο.

Ειδικότερη μορφή αυτής της πρακτικής ενδέχεται να συνιστά η υπεργολαβία *('subcontracting – risk sharing agreement'*). Η υπεργολαβία μπορεί να θεωρηθεί νόθευση διαγωνισμού στην περίπτωση που η συνεργασία μεταξύ ανταγωνιστών αποτελεί συμφωνία με βάση την οποία ο προσυμφωνημένος «νικητής» συνάπτει συμφωνία υπεργολαβίας με τον προσυμφωνημένο «ηττημένο» υποψήφιο ούτως ώστε να τον «αποζημιώσει» για την «ήττα» του. Πρόκειται ουσιαστικά για κίνητρο προς τον προσυμφωνημένο υπεργολάβο να μη διαγωνιστεί αυτόνομα με «κίνδυνο» να πέσει η τιμή ανάληψης του έργου.

Ωστόσο, η υπεργολαβία αποτελεί συνήθη πρακτική εκτέλεσης συμβάσεων, ειδικά σε περιπτώσεις που οι πιθανοί υποψήφιοι δεν μπορούν να εκτελέσουν από μόνοι τους τη ανατεθείσα σύμβαση. Επομένως, απαιτείται λεπτομερής αξιολόγηση μίας πρακτικής συνεργασίας ανταγωνιστών μέσω υπεργολαβίας, προκειμένου να κριθεί κατά πόσο συνιστά πρακτική παράνομη σύμφωνα με το Δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού ή σύμφωνα με τη νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων. Μέσω της τακτικής αυτής ορισμένοι ανταγωνιστές συμφωνούν να μην υποβάλουν προσφορές ή να αποσύρουν μια ήδη κατατεθείσα προσφορά, προκειμένου να κατακυρωθεί ο διαγωνισμός στον προκαθορισμένο από τα μέλη της συμπαιγνίας υποψήφιο. Αντίστοιχη τακτική αποτελεί και η απόσυρση μειοδότη υπέρ του επόμενου στη σειρά μειοδοσίας πολλές φορές με αντάλλαγμα μια υπεργολαβία ή την εκ των υστέρων ένταξη στο κοινοπρακτικό σχήμα και την μεταξύ των μερών κατανομή των εσόδων από την παρανόμως επιτευχθείσα υψηλότερη τιμή.

3.2.2. Η κατανομή αγορών (market allocation).

Πρόκειται για συμφωνία μεταξύ ανταγωνιστών να χωρίσουν την αγορά, ώστε να μην ανταγωνίζονται ως προς συγκεκριμένους πελάτες ή σε συγκεκριμένες περιοχές. Αυτό επιτυγχάνεται συνήθως μέσω της κατανομής προϊόντων ή πελατών (π.χ. ανά κατηγορία πελάτη ή στη βάση της περιοχής προέλευσης τους), ή μέσω γεωγραφικής κατανομής των αγορών σε συγκεκριμένα μέλη της σύμπραξης. Οι ανταγωνιστές κατανέμουν, για παράδειγμα, περιοχές της Ελλάδος μεταξύ τους, ώστε ο ένας να μην κατεβαίνει σε διαγωνισμούς στις περιοχές των άλλων (ή να υποβάλλει μόνο εικονική προσφορά), γνωρίζοντας ότι και οι ανταγωνιστές του δε θα υποβάλλουν προσφορές σε διαγωνισμούς εντός της περιοχής του.

Στο πλαίσιο της πρακτικής αυτής τα μέλη της σύμπραξης νοθεύουν τις προσφορές τους, κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζουν ότι η προμήθεια θα κατακυρωθεί στην εταιρία στην οποία έχει κατανεμηθεί ο πελάτης ή το προϊόν ή η συγκεκριμένη, κάθε φορά, γεωγραφική περιοχή.

Για παράδειγμα, τα μέλη του καρτέλ αποφασίζουν την κατανομή συγκεκριμένων πελατών ή κατηγοριών πελατών, σε διαφορετικές εταιρίες, ώστε οι ανταγωνιστές να μην υποβάλλουν προσφορά (ή να υποβάλλουν απλώς εικονική προσφορά), όσον αφορά σε συμβάσεις που διατίθενται από ορισμένη κατηγορία υποψηφίων πελατών, οι οποίοι έχουν κατανεμηθεί σε μία συγκεκριμένη εταιρία. Ως αντάλλαγμα, ο εν λόγω ανταγωνιστής δεν θα συμμετάσχει σε ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών προς μία ορισμένη κατηγορία πελατών που έχουν κατανεμηθεί σε άλλες εταιρίες-μέρη της συμφωνίας.

3.2.3. Καθορισμός τιμών (Price fixing)

Καθορισμός τιμών υφίσταται όταν οι ανταγωνιστές συμφωνούν μεταξύ τους την αύξηση, τον καθορισμό ή τον κατά οποιοδήποτε άλλον τρόπο, επηρεασμό της τιμής ενός προϊόντος ή υπηρεσίας. Η πρακτική αυτή ενδέχεται να λαμβάνει τις ακόλουθες μορφές: τον καθορισμό κατώτατης τιμής, την εξάλειψη ή τον περιορισμό των εκπτώσεων, την εφαρμογή τύπου για τον υπολογισμό της τιμής, την αύξηση τιμών, ή τη διατήρηση των τιμών σε σταθερά επίπεδα. Ο δε ως άνω καθορισμός επηρεάζει τη δυνατότητα του πελάτη να αγοράζει στις κατώτερες δυνατές τιμές.

3.2.4. Περιορισμός προσφερόμενων ποσοτήτων

Περιορισμός προσφερόμενων ποσοτήτων διαπιστώνεται όταν οι ανταγωνιστές συμφωνούν να μειώσουν ή να περιορίσουν τις προσφερόμενες ποσότητες ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας με στόχο τον περιορισμό της διάθεσης τους και, κατά συνέπεια, την αύξηση των τιμών κατακύρωσης του διαγωνισμού.

4. Κυρώσεις σε περίπτωση παραβίασης του Δικαίου του Ανταγωνισμού[9].

4.1. Ποινικές κυρώσεις

Όποιος συνάπτει συμφωνία, λαμβάνει απόφαση ή εφαρμόζει εναρμονισμένη πρακτική κατά παράβαση του άρθρου 1 ή του άρθρου 101 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ενωσης, τιμωρείται με χρηματική ποινή από δεκαπέντε χιλιάδες (15.000) ευρώ μέχρι εκατόν πενήντα χιλιάδες (150.000) ευρώ.

Αν η παράβαση αφορά σε επιχειρήσεις που είναι μεταξύ τους πραγματικοί ή δυνητικοί ανταγωνιστές, επιβάλλεται ποινή φυλάκισης τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή από εκατό χιλιάδες (100.000) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ.

Όποιος προβαίνει σε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης στην αγορά τιμωρείται με χρηματική ποινή από τριάντα χιλιάδες (30.000) μέχρι τριακόσιες χιλιάδες (300.000) ευρώ.

Εξάλλου, προβλέπεται ποινή εξάμηνης τουλάχιστον φυλάκισης για παρεμπόδιση ή δυσχέρανση των ερευνών της Ελληνικής Επιτροπής Ανταγωνισμού καθ' οιονδήποτε τρόπο, για άρνηση ή δυσχέρανση της παροχής πληροφοριών, για παροχή ψευδών πληροφοριών ή απόκρυψη στοιχείων, για άρνηση παροχής καταθέσεως ή παροχή ψευδούς καταθέσεως.

4.2. Αστικές Αξιώσεις τρίτων

Οποιοδήποτε τρίτο, φυσικό ή νομικό πρόστιμο υπέστη ζημία από την παραβίαση των διατάξεων του Δικαίου του Ελεύθερου Ανταγωνισμού μπορεί να διεκδικήσει ενώπιον του αρμοδίου Δικαστηρίου αποζημίωση για την πλήρη αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη. Αυτό περιλαμβάνει τη θετική και αποθετική ζημία, καθώς και τυχόν διαφυγόντα κέρδη του ζημιωθέντος.

[9] Ν. 3959/2011 αρ. 44 «Ποινικές κυρώσεις και άλλες διοικητικές συνέπειες»

4.3 Διοικητικά Πρόστιμα

Μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο στην ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε. που μπορεί να φτάνει μέχρι ποσοστού δέκα τοις εκατό (10%) του συνολικού κύκλου εργασιών της επιχείρησης. Στην περίπτωση που η Εταιρεία μας θεωρηθεί μέλος ομίλου εταιρειών για τον υπολογισμό του προστίμου, ενδέχεται να ληφθεί υπόψιν λαμβάνεται υπόψη ο συνολικός κύκλος εργασιών του ομίλου.

Περαιτέρω, τα εμπλεκόμενα φυσικά πρόσωπα ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία εις ολόκληρον με το οικείο νομικό πρόσωπο, για την καταβολή του ποσού του προστίμου.

5. Διεξαγωγή ερευνών από την Επιτροπή Ανταγωνισμού

Οι υπάλληλοι της Επιτροπής Ανταγωνισμού έχουν τις εξουσίες του φορολογικού ελεγκτή και δύνανται να διεξάγουν επιτόπιες έρευνες σε γραφεία και λοιπούς χώρους των ελεγχόμενων επιχειρήσεων, προκειμένου να συλλέξουν οποιαδήποτε στοιχεία ή πληροφορίες σχετικά με τη διερεύνηση τυχόν διάπραξης παραβάσεων. Ειδικότερα, δύνανται, μεταξύ άλλων:

- να ελέγχουν κάθε είδους και κατηγορίας βιβλία, στοιχεία και λοιπά έγγραφα των επιχειρήσεων, περιλαμβανομένης της ηλεκτρονικής εμπορικής αλληλογραφίας, ανεξαρτήτως της μορφής αποθήκευσης τους, και οπουδήποτε και εάν αυτά φυλάσσονται, και να λαμβάνουν αντίγραφα ή αποσπάσματα τους,
- να προβαίνουν σε κατασχέσεις βιβλίων, εγγράφων και άλλων στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων και ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης και μεταφοράς δεδομένων, τα οποία αποτελούν επαγγελματικές πληροφορίες και
- να ελέγχουν και να συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα κινητών τερματικών, φορητών συσκευών, καθώς και των εξυπηρετητών τους σε συνεργασία με τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές, που βρίσκονται εντός ή εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων των ελεγχόμενων επιχειρήσεων.

Οι επιχειρήσεις έχουν υποχρέωση πλήρους και ενεργούς συνεργασίας με τους υπαλλήλους της Επιτροπής καθόλη τη διάρκεια του ελέγχου κατά τρόπο έμπρακτο. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε υπάλληλος οφείλει να παρέχει κάθε αιτούμενη πληροφορία, στοιχείο και διευκρίνιση και να μην παρεμποδίζει, δυσχεραίνει ή με οποιοδήποτε τρόπο παρακωλύει τον έλεγχο.

Σε περίπτωση που η ελεγχόμενη επιχείρηση δεν συμμορφωθεί με τα ανωτέρω, ήτοι σε περίπτωση άρνησης - παρεμπόδισης - καθυστέρησης έρευνας/ μη επίδειξης - καταστροφής στοιχείων/ μη παροχής - απόκρυψης - παροχής ανακριβών ή ψευδών

απαντήσεων ή/ και διευκρινίσεων, η Επιτροπή δύναται να επιβάλλεται στην εταιρεία πρόστιμο τουλάχιστον 15.000 ευρώ με ανώτατο όριο το 1% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης. Πρόστιμο δύναται να επιβληθεί και στα εμπλεκόμενα φυσικά πρόσωπα, ακόμα και σε υπαλλήλους. Τα εν λόγω πρόσωπα δύναται να τιμωρηθούν επιπρόσθετα με φυλάκιση τουλάχιστον 6 μηνών.

6. Συνεργασία με την Επιτροπή Ανταγωνισμού

6.1. Το Πρόγραμμα Επιείκειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού (Άρθρο 25 παρ. 8 του Ν. 3959/2011)[10]

Σε περίπτωση που κατόπιν εσωτερικού ελέγχου ή σε συνέχεια επιτόπιου ή άλλου ελέγχου της Επιτροπή Ανταγωνισμού πιθανολογείται ότι η εταιρεία έχει παραβιάσει το δίκαιο ανταγωνισμού, η εταιρεία πρέπει να αναζητήσει νομική συμβουλή προκειμένου να διερευνήσει το ενδεχόμενο υπαγωγής στο πρόγραμμα επιείκειας της Επιτροπής. Στο πλαίσιο αυτό, επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα μπορούν να τύχουν απαλλαγής από πρόστιμα και ποινική ευθύνη ή να λάβουν μειωμένο πρόστιμο και μειωμένη ποινή ανάλογα με το βαθμό συνεργασίας τους με την Επιτροπή για την αποκάλυψη μυστικών οριζόντιων συμπράξεων. Είναι κρίσιμο η αίτηση για επιεική μεταχείριση να υποβληθεί άμεσα και να συνοδεύεται από σοβαρά και πλήρη στοιχεία τα οποία βοηθούν την Επιτροπή να θεμελιώσει την παράβαση. Απαιτείται η άμεση παύση συμμετοχής στην παράβαση, η πλήρης, ειλικρινής και ταχεία συνεργασία με την Επιτροπή και η τήρηση εμπιστευτικότητας. Επισημαίνεται ότι κατά κανόνα αποκλείονται οι αιτήσεις επιχειρήσεων που προέβησαν σε ενέργειες εξαναγκασμού άλλων επιχειρήσεων.

6.2. Διαδικασία Διευθέτησης Διαφορών (Άρθρο 25^{α} του Ν. 3959/2011)[11]

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η εταιρεία ελέγχεται από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, οι νομικοί της σύμβουλοι πρέπει να διερευνήσουν το ενδεχόμενο υπαγωγής στη διαδικασία διευθέτησης διαφορών. Αν η επιχείρηση παραδεχτεί εκούσια και ανεπιφύλακτα τη συμμετοχή τους σε οριζόντια σύμπραξη και διευκολύνει τη διαδικασία διαπίστωσης της παράβασης από την Επιτροπή χορηγείται μείωση του προστίμου κατά 15%. Δεν αποκλείεται ακόμα και μετά την κοινοποίηση Εισήγησης αλλά είναι προτιμητέο να γίνεται κατά το στάδιο της έρευνας. Η εταιρεία πρέπει να αναγνωρίσει την ευθύνη της και να παραιτηθεί από το δικαίωμα να λάβει πλήρη πρόσβαση στον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και από το δικαίωμα ακρόασης στη

[10] Βλ. πληροφορίες σχετικά με το πρόγραμμα επιείκιας στην ιστοσελίδα https://www.epant.gr/nomothesia/nomothesia-antagonismou/programma-epieikias.html
[11] Βλ. πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία διευθέτησης στο: https://www.epant.gr/nomothesia/nomothesia-antagonismou/diadikasia-diefthetisis.html

συζήτηση ενώπιον της Επιτροπής. Η μείωση του προστίμου λόγω υπαγωγής στη διαδικασία διευθέτησης προσαυξάνει τυχόν μείωση του προστίμου λόγω υπαγωγής στο Πρόγραμμα Επιείκειας.

ΚΩΔΙΚΑΣ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ-ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

1. Ενέργειες σε περίπτωση επιτόπιου ελέγχου της Επιτροπής

Κατά την άφιξη των ελεγκτών:

- Ζητήστε επίδειξη της εντολής ελέγχου.
- Ενημερώστε το πρόσωπο που έχει οριστεί ως υπεύθυνος σε περίπτωση ελέγχου από την εταιρεία, τον εσωτερικό και εξωτερικό νομικό σύμβουλο.
- Ζητήστε εύλογο χρόνο για να προσέλθει ο νομικός σύμβουλος ή αναζητήστε συμβουλές τηλεφωνικά.
- Σημειώνετε ό, τι συμβαίνει κατά τον έλεγχο.
- Κρατάτε αντίγραφα των εγγράφων που λαμβάνουν οι Ελεγκτές.
- Μην παρέχετε παραπλανητικές πληροφορίες στους Ελεγκτές ή πληροφορίες που δεν είστε βέβαιοι ότι είναι σωστές.
- Παρέχετε σαφείς (και συνοπτικές) εξηγήσεις και καταθέσεις σχετικά με τα γεγονότα ή το περιεχόμενο των εγγράφων στο πλαίσιο των υποβληθεισών ερωτήσεων.
    - Προσοχή! Δεν υποχρεούστε να απαντήσετε σε ερωτήσεις αναφορικά με την ερμηνεία/ γνώμη που έχετε για τα γεγονότα, ούτε να δώσετε απάντηση σε ερωτήσεις που οδηγούν σε ομολογία παράβασης. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον υπάρχει αμφιβολία προτιμήστε την απάντηση «δεν γνωρίζω»/ «δεν θυμάμαι»/ «επιφυλάσσομαι να απαντήσω αργότερα/ γραπτώς».
- Μην παρεμποδίζετε ή δυσχεραίνετε τη διενέργεια του ελέγχου.
- Μην απαντάτε σε ερωτήσεις για θέματα εκτός της αρμοδιότητάς σας.
- Επιδεικνύετε τα αιτούμενα στοιχεία και χορηγείτε αντίγραφα (όχι πρωτότυπα)
- Μην αποκρύπτετε ή καταστρέφετε σχετικά έγγραφα/ e-mail. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού εφαρμόζει εξελιγμένες μεθόδους ανάκτησης (ηλεκτρονικών) αρχείων κι επομένως ακόμα και τα διαγραμμένα αρχεία μπορεί να εντοπιστούν, ενώ η ίδια η πράξης διαγραφής θεωρείται παρακώλυση της διαδικασίας.

- Μην υπογράφετε οποιοδήποτε έγγραφο εκτός αν έχετε λάβει εντολή από τον εξωτερικό νομικό σύμβουλο.
- Μην κάνετε τηλεφωνήματα και μην συζητάτε εσωτερικά θέματα παρουσία των Ελεγκτών.
- Μην συζητήσετε τον έλεγχο εντός ή εκτός της εταιρίας (συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων με εκπροσώπους του τύπου ή/ και ανταγωνιστές).

- Παροχή σαφών (αλλά συνοπτικών) εξηγήσεων και χορήγηση καταθέσεων σχετικά με γεγονότα/ περιεχόμενο εγγράφων στο πλαίσιο των ερωτήσεων που υποβάλλονται,
  - Μην απαντήσετε σε οποιαδήποτε ερώτηση από το τηλέφωνο ή μέσω e-mail κατά τη διάρκεια ή μετά τον έλεγχο: επικοινωνήστε αμέσως με τον εξωτερικό νομικό σύμβουλο.

<u>Ο υπεύθυνος/ νομικός σύμβουλος</u>:

- Ελέγχει εάν η εντολή ελέγχου περιλαμβάνει αναφορά στο σκοπό και το αντικείμενο της έρευνας (αν πρόκειται για αυτεπάγγελτη έρευνα/ κατόπιν καταγγελίας, ερευνώμενες αγορές/ προϊόντα, ελεγχόμενη παράβαση).
- Δίνει οδηγίες στους υπαλλήλους.
- Διατυπώνει (και καταγράφει στην εντολή ελέγχου) αντιρρήσεις σχετικά με:
  i. το αντικείμενο του ελέγχου (εξαιρετικά ευρύ/ αόριστο).
  ii. έγγραφα εκτός του αντικειμένου της έρευνας/ καλυπτόμενα από δικηγορικό απόρρητο (σφραγίζονται και αποφασίζεται στα γραφεία της Επιτροπής Ανταγωνισμού εάν θα διατηρηθούν).

<u>Δικαιώματα κατά τον έλεγχο:</u>

- Διακριτική συνοδεία ελεγκτών (shadowing).
- Καταγραφή καταλόγου όσων στοιχείων λαμβάνουν (κατά κανόνα χορηγείται σχετικός κατάλογος και από τους υπαλλήλους της Επιτροπής, οπότε έλεγχος αυτού).
- Λήψη αντιγράφων όσων στοιχείων λαμβάνουν (έγγραφων και ηλεκτρονικών - χορηγούνται και από τους υπαλλήλους της Επιτροπής, οπότε έλεγχος αυτών),
- Μη χορήγηση εγγράφων/ πληροφοριών που δεν ζητούνται (εκτός εάν αυτό είναι απαραίτητο στο πλαίσιο διευκρινίσεων).
- Υπογραφή και λήψη αντιγράφου εντολής ελέγχου.

Μετά τον έλεγχο, η Εταιρεία:

- Αξιολογεί τα στοιχεία που ελήφθησαν.
- Επικοινωνεί με τους νομικούς συμβούλους της για να αξιολογήσουν τα ευρήματα του ελέγχου, τη διαδικασία ελέγχου όπως διεξήχθη και να εξετάσουν το ενδεχόμενο υποβολής σχετικών ενστάσεων.
- Ερευνά τυχόν πρόσθετα στοιχεία τα οποία διευκρινίζουν το πραγματικό των ελεγχόμενων πράξεων.
- Εξετάζει, ανάλογα με την κατάσταση, τη δυνατότητα να υπαχθεί σε πρόγραμμα επιείκειας και ενδεχομένως να επιδιώξει τη διευθέτηση της διαφοράς.
- Λίγες μέρες μετά τον έλεγχο, ελέγχει ότι της επιδίδεται η έκθεση ελέγχου της Επιτροπής και το περιεχόμενο της. Σε αυτή καταγράφονται από τους υπαλλήλους της Επιτροπής όσα διεξήχθησαν κατά τον έλεγχο.

2. Ενέργειες σε περίπτωση υποψίας παράβασης

Σε περίπτωση που έχετε την υποψία ότι συμμετέχετε/ οποιοδήποτε μέλος της εταιρείας προβαίνει σε κάποια από τις ανωτέρω αντιανταγωνιστικές ενέργειες/ συμμετέχει σε παράνομες συνεννοήσεις (ιδίως, με ανταγωνιστές, αλλά και με προμηθευτές ή άλλους παράγοντες των επηρεαζόμενων αγορών):

- Δηλώνετε στα αρμόδια όργανα της εταιρείας την ανησυχία σας για το ενδεχόμενο παραβίασης του δικαίου του ανταγωνισμού.
- Βεβαιωθείτε ότι δε χρησιμοποιείτε/ εφαρμόζετε οτιδήποτε από αυτά για τα οποία υπάρχει υποψία παράβασης.
- Διαφοροποιηθείτε με σαφήνεια από τις συζητήσεις και την όποια συνεργασία, μέχρι να διαλευκανθεί η νομιμότητά τους.
- Βεβαιωθείτε ότι δεν καταστρέφετε κρίσιμο αποδεικτικό υλικό.
- Βεβαιωθείτε ότι συνεχίζετε να ανταγωνίζεστε θεμιτά στο πλαίσιο άλλων διαγωνισμών και αγορών.
- Απευθυνθείτε στον Υπεύθυνο Κανονιστικής Συμμόρφωσης και αναζητήστε νομική/τεχνική συμβουλή.
- Εάν οι τελευταίοι διαπιστώσουν ύποπτες ενδείξεις, η εταιρεία πρέπει να αξιολογήσει το ενδεχόμενο συνεργασίας στο πλαίσιο του προγράμματος επιείκειας.

3. Κατευθυντήριες γραμμές-Πρακτικές Συμβουλές για θεμιτές μορφές συνεργασίας (ένωσης/κοινοπραξίας/ υπεργολαβίας κ.ά.) στο πλαίσιο δημοσίων διαγωνισμών.

3.1 Γενικό πλαίσιο

Όπως προαναφέρθηκε ανωτέρω, οι συμφωνίες συνεργασίας με ανταγωνιστές στο πλαίσιο μιας ένωσης/κοινοπραξίας/υπεργολαβίας καταρχήν δεν απαγορεύονται, ούτε από τις διατάξεις του Δικαίου του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, ούτε από αυτές των Δημοσίων Συμβάσεων.

Κατά κανόνα, γίνεται δεκτό ότι μια εκ των προτέρων συμφωνία συμμετοχής με κοινή προσφορά μέσω ένωσης ή κοινοπρακτικού σχήματος σε διαγωνιστική διαδικασία ή εκ των υστέρων εισόδου σε σχετικό σχήμα δεν θεωρείται ότι αντίκειται στον ελεύθερο ανταγωνισμό εφόσον:

- Οι συνεργαζόμενες εταιρείες δεν έχουν αντικειμενικά τη δυνατότητα (επαρκείς τεχνικούς και οικονομικούς πόρους, τεχνογνωσία, δυναμικό) να συμμετάσχουν στον εκάστοτε διαγωνισμό ή να υλοποιήσουν το εκάστοτε αντικείμενο του διαγωνισμού αυτοτελώς.
- Η συνεργασία των εταιρειών συμβάλλει στη βελτίωση της ποιότητας του αντικειμένου της σύμβασης και της εν γένει αποδοτικότητας προς όφελος του εκάστοτε αναδόχου του και των χρηστών αυτού.
- Η συνεργασία οδηγεί στην υποβολή πλέον ανταγωνιστικής προσφοράς χωρίς να επιφέρει δυσμενή αντίκτυπο στην αγορά.
- Η συνεργασία δεν αναιρεί ούτε μειώνει την ανεξαρτησία λήψης αποφάσεων των μερών της κοινοπραξίας/ ένωσης.
- Η συνεργασία πραγματοποιείται μόνον για την υποβολή κοινής προσφοράς και τη διασφάλιση της προσήκουσας εκτέλεσης του εκάστοτε αντικειμένου σύμβασης.
- Η συνεργασία δεν προβαίνει σε πρακτικές δυνάμενες να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό.

Πέραν των ανωτέρω ενδεικτικών πρακτικών συμβουλών θα πρέπει πάντα με κάθε τρόπο να διασφαλίζετε ότι η ένωση/κοινοπραξία δεν χρησιμοποιείται προσχηματικά, προκειμένου να διευκολύνει την αντι-ανταγωνιστική σύμπραξη των μελών της κοινοπραξίας σε σχέση με άλλες συμβάσεις ή άλλες αγορές στις οποίες δραστηριοποιούνται και οι δύο. Σε περίπτωση που υπάρχει η οποιαδήποτε αμφιβολία σε σχέση με τα ανωτέρω, πρέπει να αναζητείται ανεξάρτητη εξειδικευμένη νομική συμβουλή.

3.2 Ειδικότερες κατευθυντήριες οδηγίες για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της Εταιρείας με το δίκαιο του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

Ακολουθεί μία λίστα με ορισμένες κατευθυντήριες οδηγίες-πρακτικές συμβουλές, προκειμένου να αξιολογήσετε τη συμμόρφωσή σας με το δίκαιο του ανταγωνισμού:

- Η συνεργασία μεταξύ των μελών της κοινοπραξίας δεν θα πρέπει να βαίνει πέραν του αναγκαίου για την υποβολή προσφοράς και της διασφάλισης της σωστής πλήρωσης των απαιτήσεων του έργου (κατά το στάδιο μετά την κατακύρωση του διαγωνισμού.
- Καταγραφή στοιχείων και διατήρηση σχετικού υλικού που αποδεικνύει την έλλειψη (επιχειρηματικής/και νομικής) ικανότητας της εταιρείας να διεκδικήσει μόνη το διαγωνισμό και την ανάγκη κοινής συμμετοχής με άλλη εταιρεία στην εκάστοτε διαγωνιστική διαδικασία.
- Κίνηση διαπραγματεύσεων αναφορικά με το περιεχόμενο της κοινής προσφοράς της ένωσης/κοινοπραξίας εντός του συγκεκριμένου πλαισίου συνεργασίας του εκάστοτε έργου και της υποβολής της προσφοράς το οποίο (πλαίσιο) πρέπει να είναι επικεντρωμένο στα σχετικά με τον διαγωνισμό προϊόντα/ υπηρεσίες/ έργα και πελάτες που αφορά ο διαγωνισμός χωρίς να οδηγεί σε μείωση/αποδυνάμωση του ανταγωνισμού της εταιρείας με άλλους οικονομικούς φορείς σε άλλους διαγωνισμούς/ αγορές.
- Μη πραγματοποίηση συζητήσεων σχετικά με τους όρους που το εκάστοτε μέλος της κοινοπραξίας προσφέρει σε άλλους πελάτες τη δεδομένη χρονική στιγμή ή τις μελλοντικές τιμολογιακές στρατηγικές ή κατανομή πελατών και αγορών.
- Οι συζητήσεις δεν θα πρέπει ποτέ να οδηγούν σε συμφωνία των μελών της κοινοπραξίας για τις τιμές ή άλλους όρους που τυχόν θα προσφέρουν ξεχωριστά σε μελλοντικά έργα.
- Μη αποκάλυψη στο πλαίσιο των εν λόγω συζητήσεων-διαπραγματεύσεων ευαίσθητες εμπορικές πληροφορίες ή προθέσεις/επιδιώξεις για το μέλλον.
- Θα πρέπει να ανταλλάσσονται οι απολύτως απαραίτητες πληροφορίες προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος περιορισμού του ανταγωνισμού σε άλλες αγορές/ σε άλλους διαγωνισμούς. Η λήψη ευαίσθητων εμπορικών πληροφοριών από έναν ανταγωνιστή, όπως μοντέλα τιμολόγησης ή στοιχεία κόστους, μπορεί να αποτελέσει παραβίαση του δικαίου του ανταγωνισμού ακόμη και αν αυτές οι πληροφορίες δε ζητήθηκαν από εσάς.
- Θα πρέπει να εξασφαλίσετε ότι όσοι ασχολούνται με την προσφορά της κοινοπραξίας εντός της εταιρείας σας αντιμετωπίζουν όλες τις σχετικές με τη διαμόρφωση της προσφοράς πληροφορίες ως αυστηρά εμπιστευτικές.

- Περιορίστε την πρόσβαση σε θέματα και πληροφορίες σχετικά με την κρίσιμη προσφορά.
- Σε περίπτωση που η εταιρεία συμμετέχει ταυτόχρονα σε περισσότερες από μία κοινοπραξίες, θα πρέπει να βεβαιώνεται ότι δεν καταλήγει να λειτουργεί ως δίοδος ανταλλαγής ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ ανταγωνιστών. Το ζήτημα της συμμετοχής σε περισσότερες από μία κοινοπραξίες συνήθως προκύπτει σε συμφωνίες υπεργολαβίας όπου ένας εξειδικευμένος υπεργολάβος συνεργάζεται με διαφορετικές εταιρείες σε διαφορετικά έργα.
- Θα μπορούσατε να απαιτήσετε από τους εξειδικευμένους υπεργολάβους ή τα μέλη της κοινοπραξίας που συμμετέχουν σε περισσότερες προσφορές να υπογράψουν συμφωνίες εμπιστευτικότητας, ώστε να αποτραπεί η αποκάλυψη ευαίσθητων πληροφοριών.
- Θα πρέπει να εξασφαλίσετε ότι οι πληροφορίες που λάβατε κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης της προσφοράς δεν επηρεάζουν το πώς ανταγωνίζεστε σε άλλους τομείς της επιχείρησης σας πριν, κατά τη διάρκεια ή μετά τη διαδικασία διαμόρφωσης προσφοράς της κοινοπραξίας.